

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscrise nu se înapoiază.

Cu 1-a Aprilie v. 1887

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foi.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foi.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual pre lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 30 Martie st. v.

Se va împlini în curând un an de zile de când unul dintre redactorii „Tribunei“, dl Cornel Pop Păcurar, sede în temnița dela Năsăud, pentru-că „Tribuna“ s'a pronunțat în nisce cestiuni, asupra cărora n'ar trebui să se discute. Discuțiunea a fost însă deschisă de un diar oficios, și cestiunile puse de organe oficioase în discuțiune, în împregiurări normale nu mai pot să fie socotite indiscutabile: ne-am pronunțat dar' și noi, ca să precisăm punctul de vedere al Românilor.

Tot astfel ne pronunțăm și acum.

Guvernamentalul „Kolozsvár“ din Cluj publică în suplementele de Duminecă un șir de articole asupra Ardealului. În al treilea din aceste articole, publicat în suplementul dela 9 Aprilie, e vorba despre pozițiunea Românilor față cu statul ungar.

Foia „Tribunei“.

Lenau

— după S. Z. —

Spiritul dumnezeesc în multe chipuri își parte atributele sale. În poezie se dă a fi cădut semănța cea mai frumoasă. Geniul creator cheamă pe poet la o cale și țintă măreață. El, — poetul, — se scutură de sgura pământului și a lumii sgomotos, formându-și închipuirii sale cu totul o nouă lume. Însă chemarea aceasta nu totdeauna se unesc cu fericirea, prestațele, liniștea și bucuriile ce se pot da rar în această viață, căci în tot timpul dăm de poezi, cărora chiar facultatea aceasta sublimă le-a cauzat nefericiri și suferințe.

În timpul nostru, sau se dă în epoca mai recentă, unul din acestia a fost Lenau. Poezii nici odată, sau foarte rar au fost favoriții sau iubii norocului, ear' Lenau cu atât mai puțin a fost unul din acesti favoriți. A fost creat pentru ceea, ca cu un șor cutezător se cum să ridice în azurul cerului, de cumva — precum s'a și întâmplat — atmosfera, ce încungiuă acest pământ, nu 'i-ar fi ciuntit din puterea aripilor geniului și fantasiei așa, încât vulturul superb, în sin cu rane adânci, a trebuit să petreacă aici jos, fiindcă nu putea trăi în înălțime.

Întregă viața lui Lenau consistă din lanțul necurmat al suferințelor, dând în toate lucrările

„Repet, — dăce autorul, — în Ungaria și mai ales în părțile ardelen de trăsece un însemnat număr de Români, dar' dacă vre-odată Ungaria ar înceta a fi un stat, dacă vre-o putere cuceritoare ar supune țeara aceasta, atunci între hotarele Ungariei mormântul națiunii maghiare ar fi totodată și al Românilor“.

Nu discutăm asupra acestiunii acesteia; ne simțim însă datori a precisa punctul de vedere al Românilor față cu părerea emisă în coloanele unui diar guvernamental.

Credem, înainte de toate, că nu e treaba Maghiarilor să se preocupe de soarta ce li se va crea Românilor după-ce se va fi desființat statul ungar: asta e treaba Românilor; Maghiarii să se preocupe de propria lor soartă.

Poporul român are multe interese identice cu ale celui maghiar: aceasta o știu și admit toți oamenii politici ai Românilor. Acest adevăr însă, deși admis de clasa cultă română, n'a străbătut încă în conștiința *masselor* poporului român: Români dela munte și cei dela șes, Români de pretutindenea fi consideră pe Maghiari drept cei mai apropiați și mai aprigi dușmani ai neamului românesc. Ear' vina o poartă Maghiarii ei înșiși. Au fost între Români destui oameni, care voiau în toată sinceritatea să lumineze pe poporul român asupra pericolelor mari, deși mai departe, de care este amenințat, și să-l facă mai accesibil pentru o alianță cu Maghiarii; Maghiarii însă, guvern și societate, s'au lăsat să fie împinși contra Românilor și au respins pe cei-ce pledau pentru o politică de apropiere. Urmarea firească e, că acela, care le vorbește ați Românilor despre identitate de interese cu Maghiarii, ori e considerat drept un om fățarnic, ori nu mai e luat în serios.

Acum douăzeci de ani s'ar fi putut constitui între Români un grup politic pe baza principiului, că existența statului ungar e o cestiune de existență și pentru Români, că au să peară și Români, dacă va fi perit odată statul ungar. Astăzi ar fi foarte greu să găsim între Români oameni, care o cred aceasta. Sânt oameni,

tot încă destui oameni, care mai sânt pe-trunși de convingerea, că consolidarea monarhiei austro-ungare, puterea Casei de Austria, este o cestiune de existență pentru Români, și acesti oameni sânt fără îndoială gata să susțină și statul ungar, — ca parte a monarhiei, câtă vreme statul ungar nu este un izvor de slăbiciune pentru monarhie. Oameni însă, care ar fi gata să admită, că statul ungar el de el ar pute să-i scape pe Români de vre-un pericol mare, asemenea oameni între Români cu anevoie se vor fi găsimd. Încetul cu încetul s'a produs în Români convingerea, că în fața unui pericol mare statul ungar, rămas el de el, nici pe sine însuși nu s'ar pute scăpa, dar' de cum să mai apere și pe alții, și că este o cestiune de conservare națională și de patriotism bine înțeles de a stăru, ca legăturile dintre statul ungar și restul monarhiei să nu se mai slăbească.

Nu discutăm, dacă este ori nu bine, ca Români să judece astfel: constatăm numai, că ei așa judecă și că și acesta e unul dintre rezultatele politice urmate de Maghiari în timpul celor din urmă douăzeci de ani. Maghiarii nu 'și-au dat silința de a câștiga simpatiile Românilor, nu au făcut nimic, pentru-ca să producă în Români sentimentul, că statul ungar e și pentru Români un scut și o apărare, nu trebuie dar' să se facă iluziunea, că n'au decât să voiască să dispune de Români.

E o nenorocire și pentru țeara noastră, și pentru Maghiari îndeosebi, că de câte-ori nu le rămâne decât să recunoască și ei, că Români nu sânt mulțumiți cu actuala stare de lucruri, Maghiarii își dau silința de a se încredința unii pe alții, că nemulțumirea pornesc numai dela câțiva „agitatori“ și că marea mulțime a Românilor e în adevăr foarte mulțumită cu tot ceea-ce face guvernul și societatea maghiară.

La Români din țerile coroanei ungare „agitațiunea“ nu mai are nici un înțeles: o știu aceasta Cehii din Boemia,

o știu Nemții din Austria, o știu Germanii dela Berlin și Lipsa, o știu Muscalii dela Petersburg și Moscova; singuri Maghiarii nu vor să știe nimic, singuri ei aruncă vina asupra câtorva oameni, fără de care încă de mult în Carpați nemulțumirea s'ar fi manifestat în nisce forme chiar mai acute ca în Croația, singuri ei tot își mai fac iluziunea, că Români sânt accesibili pentru idea, că și pentru ei statul ungar e o cestiune de existență națională.

Da, ar fi putut să fie și încă ar mai pute fi statul ungar și pentru Români o garanție de dezvoltare națională, dar' pentru-ca și Români ei înșiși se o creadă aceasta, cu totul altfel, nu ca astăzi, ar trebui să procedă Maghiarii: cu persecutarea celor ce spun adevărul nu se câștigă inimile celor nemulțumiți.

Revistă politică.

Sibiu, 30 Martie st. v.

Lupta dintre jurnalele cehice și maghiare pentru anatemizarea productelor agricole ale Ungariei se continuă cu multă vehemență. Într'un articol intitulat „Fanfaronade cehice“ își ridică și „Egyetértés“ vocea și dăce, că uneltirile Cehilor sânt nisce nebunii, și apoi trage consecvențele corăspunzătoare din punctul de privire al partidului ce-l reprezintă. „Nu urmează din acest incident“ — se întreabă foaia Kossuth-istă — „o învățătură, care dovedesce din nou, că lucrul întors este comunitatea noastră economică? Dacă noi am avé un teritor valabil independent, am avé să aducem și jertfe mai mici și Cehii n'ar avé cuvinte de a se plânge. Să nismui deci într'acolo. — *Divorçons!*“

Se vede deci, că partidul uniunii personale se folosește în favorul seu de agitațiunile cehice, și Germanii dela Austria încă saltă de bucurie, că pot să impute Cehilor juni, că ei mină de astădată apa pe moara acestui partid. Dar' se vede, că în această privință Cehii juni, care inscenară această mișcare, nu stau isoiați, pentru-că „Politik“, organul d-lui Rieger, încă se ocupă de ea și declară într'un articol, că atîrnă dela Ungaria, de a stavila agitațiunea în contra productelor agricole un-

Moartea mumei sale, întâmplată la 1829, 'l-a trezit din amorțea, după care nenorocită întâmplare a locuit mult timp cu un tînăr refugiat polon, legând cu acesta o strînsă prietinie, ale cărei fructe sânt cântecile sale poloneze.

Din cauza multului și îngreunătorului studiu își contrase diferite morburii corporale și spirituale imprimând în caracterul seu disgustul de viață și morositatea. Măntuire însă și balsam alinător nu 'și-a căutat nicăiri afară din brațele poeziei, ceea-ce a putut a face cu atât mai ușor, cu cât după moartea bunicii sale, 'i-a rămas o frumoasă ereditate.

Cea dintăiu poezie a dat-o la lumină în anul 1828.

Pe timpul acesta cade și revoluțiunea din Iulie, care a fost victoria libertății și a omenimii. Dar' pre când în Apus străbătea idea renascerii popoarelor, pe atunci în Răsărit Polonia se apropia de ruină. E natura noastră omenescă de așa, încât totdeauna durerea să ne pătrundă mai adînc ca bucuria. Astfel când după căderea Varșoviei refugiații poloni au plecat în drumul lor de pribegie, născându-se mulți jale și compătămire. În fiecare refugiat se vedea întrerupată durerea întregei națiuni și jalea celui popor, care zăcea în ruină.

Între astfel de împregiurări, sub astfel de influențe, poezia încă trebuie să-și iee altă basă, altă directivă, să îmbrace alte vestimente.

Sonetele lui Rückert sunau îndesert, Uhland nu era destul de energic, așa încât poeziile sale

sale o acomodată expresie desamăgirii și durerii asemenea oceanului turburat și isbit de furtuni, — dar' ale căror amintiri sânt mărgăritarele aruncate la fermur.

Nicolau Lenau, — (numele de familie Niembach) — s'a născut în 13 August 1802 în Csátád, aproape de Timișoara, în Ungaria. Tatăl seu era oficial, dar' morbul provenit din excese sale îl sil să-și părăsească oficiul retrăgându-se la Buda, unde în primăvara anului al 29-lea al vieții sale a și murit. Sărmanul Lenau de mititel rămase orfan de tată.

Anii petrecuți la casa părintească au dat pe Lenau mai mult jocurilor și distragerilor copilăresci decât studiului.

Ținutul bogat de atâtea frumseți, umbroasele păduri, bercurile, lacurile și câmpiile presărate cu lanuri verzi și unduloase 'i-au deșteptat în curând cu sinceritate și mare alipire cătra natură. În genere caracteristica copilăriei sale era pietatea și devoțiunea.

Dela 1812—1815 a studiat în Pesta, pre când muma-sa a pășit la o a doua căsătorie cu un medic, și astfel Lenau a fost cîștărită răscutându-se la Buda, unde în primăvara anului al 29-lea al vieții sale a și murit. Sărmanul Lenau de mititel rămase orfan de tată.

asezându-se în partea apuseană a orașului în acea căsuță solitară, unde poetul nostru cu muma și sora sa își petrecură o parte din zilele vieții. Muma-sa, deși era într'o stare miseră, și deși cu mare durere trebuia să se despartă de fiul seu, în urmă se hotărî a-l supune îngrijirii moșului seu, care-l ceruse de multe-ori să-l crească.

Din momentul acesta viața lui Lenau a fost o continuă pribegie, o continuă liniște. În 1819 s'a înscris la facultatea de filosofie în Viena, dar' el era mai mult ca un străin aici. Retras lîngă ușa sălii de propunere, foarte puțin a atras atențiunea profesorilor și colegilor sei asupra darului poeziei sale. La anul 1821 în contra voinței moșului seu, dar' spre mai marea bucurie a mumei sale, s'a reîntors în patrie înscriindu-se ca student în drept la Pesta. Dorințele și neliniștea lui însă de nou îl duseră în capitala imperului, în Viena, unde-l însoți și iubitoarea sa muma, rămânend cu el până la moartea ei.

Anii dela 1824—1826 tură petrecuți cu studiul dreptului nemțesc, dar' seaca știință tot nu-l îndstuli. Abia puse capăt studiului juridic, și se înscrisese ca medicinist.

Tot pe timpul acesta șagalnicul Cupido îi bătă la ușa inimii; femeia însă, care era obiectul amorului seu, îl amăgi și trădă. Tradarea aceasta născu în el acea adîncă tristeță, care a cauzat poetului mai tîrziu atâtea durere, ear' publicului mîngăiere, gust și plăcere pentru poezia sa.

guresci. Ungaria ar trebui înainte de toate să renunțe la aspirațiile sale cu privire la cuotă, la rezistența ei în contra dării pe zahăr și la agitațiunea pentru darea pe spirt. „Politik“ dice, că el ar condamna agitațiunile cehice în momentul, când ar observa la Maghiari considerațiuni loiale și intențiuni proprii unor vecini buni. Curente antimaghiare ce es chiar acum la iveală — termină articolul numitului diar — seamănă unui avertisment, ce n'ar trebui să rămână neobservat; acele sînt de o însemnătate simptomatică și ar obli numai calea altora, care sînt mult mai puternice ca acele.

Precum se vede, Cehii sînt foarte răsboinici și la prima vedere s'ar părè omului, că toată treaba nu e altceva, decât o mică revanșă pentru textul notelor dualistice. În realitate însă motivele Cehilor sînt mult valoroase și astfel e foarte explicabilă nervositatea, de care sînt cuprinse foile germane de dincolo de Laita și întreaga presă jidano-maghiară dela noi.

În politica externă domnesce de vre-o câteva zile încoace o liniște oarecare. Se pare însă, că în curînd după serbătorile Pascilor această liniște va face loc unei activități vioaie și nu e chiar imposibil, ca Viena să devină din nou centrul lucrării diplomatice. Ambasadorul german, prințul de Reuss s'a reîntors deja zilele aceste la Viena și ca pe ieri se aștepta și sosirea ambasadorului rusesc, a principelui Lobanoff. În cercurile diplomatice din Viena se ține, că principele Lobanoff, care a fost chemat înainte de asta cu trei săptămîni la Petersburg, e proptea principală a ideii unui înțelegeri între Austria și Rusia în ceea-ce privește cestiunea orientală și se ține ca sigur, că principele a și plecat dela Viena la Petersburg cu astfel de sentimente. Va atîrna dela instrucțiunile, ce le-a primit Joi cu privilegiul audienței la Țarul, cu ce intențiuni s'a reîntors anume la Viena. Din primirea la același timp a ambasadorului din Berlin contele Suvaloff se poate concluda, că acesta a primit mandate analoge cu instrucțiunile lui Lobanoff.

De succesor al cardinalului Vanutelli la nunciatura din Viena este designat — după-cum e informată din Roma „Pol. Korr.“ — msgr. Mario Mocenni, arhiepiscopul din Heliopolis și actualul subsecretar în secretariatul papal. Acela fu deja mai nainte mai mulți ani împărțit nunciaturii din Viena.

Programul național săsesc.

IV.

Cu fiecare zi deveni mai clar, că cestiunea principală, de a cărei rezolvare norocoasă se tracta, e cestiunea municipală, totodată aceea cestiune, care până aci ținu despicate părerile în mijlocul Sașilor. În deosebi de Brașov se tracta aci. Nefericita desbinare au fost pricinuit-o înainte de toate acei bărbați de acolo, care și-au

pus pe steag oameni ca Bömches și Wächter, acolo trebuia să-și facă drum recunoascerea, că calea apucată e poverită. „Dela Brașov atîrnă, — scria atunci „Wochenblatt“ — a aduce în curgere împedecata operă a unirii. Acolo trebuie să se rostească cuvîntul mîntuitor și acest cuvînt ne va spune, dacă națiunea va sta încheată în unire în decursul anilor următori, ori dacă cea mai recentă desbinare a noastră se va continua fără mîngiere și va duce la nouă progrese pe calea desbinării însuși pricinuită. Sîntem însă departe a pretinde dela Brașov ceea-ce de present fi este imposibil se facă. Noi nu cerem, ca conștiința necesității unei uniri strînse a tuturor puterilor naționale să se pronunțe cu aceeași accentuare ca într'alte locuri. E o veche tradițiune brașovenească, ca în măsura concesiunilor ce trebuie să se facă întregului să nu se treacă preste ceea-ce e neîncungiurată de lipsă. Dar tot o tradițiune impusă Brașovenilor ca și tuturor Sașilor de mîna de fer a secolelor și neînțeleasă numai de orbi și de cei-ce nu au simțire este și aceea, că e neîncungiurat de lipsă o organizare ce ilustrează o unitate mai sublimă a tuturor cercurilor săsesci, ca aceste cercuri singurate se nu decadă și se peară.

În Brașov, unde există obiceiul de a simți mai viu ca aiurea în fundul regiu, sau cel puțin de a da o expresiune mai vioaie impresiunilor momentane, cu atât mai puțin putea să se treacă cu vederea adevărul acelu avertisment, cu cât în Brașov conștiința datorinței naționale a învins mai pe urmă în toate timpurile grele asupra altor minuișități. Înainte de toate vîdura Wächter et consortes, că impulsului de unire al poporului s'ar pute cîineva opune numai cu pericolul, de a perde eventual toată influența. Și așa sîrîră ei înainte în valurile agitate; când în Maiu 1872 se făc dela Mediaș invitarea, de a se presenta acolo și de a pune temelile pentru o unitară procedere politică, în tot fundul regiu se auzia o singură voce de mulțumire. Mult s'a fost scris și pertractat în sus și în jos, o unire generală s'a efectuit, cuvîntul din urmă avea să se rostească în Mediaș.

Aci nu era vorba de împreunarea duor partide. Rătăcirile și păcatele singuraticilor, constrastele ce le-au provocat ei în mod măestrit nu puteau să mai schimbe aci nimic. Misiunea unirii putea să fie numai: Aflarea formulei lămurite, care avea să deee expresiune potrivită cu timpul conștiinței de unitate, de care era pîtruns poporul întreg.

1872 în Mediaș reprezentanții poporului săsesc, și rezultatul acelor zile a fost acela, care se așteptase. Neuitată a rămas impresiunea tuturor participanților, când în preseara de 5 Iunie, în mijlocul unei desbateri ostentitoare, se sculă Francisc Gebbel și prin un discurs adînc pîtrundător află în sfîrșit cuvîntul încheietor.

Programul din Mediaș, care s'a fost stabilit atunci drept voință a întregului popor unit, a rămas apoi baza programelor noastre viitoare, baza atitudinii noastre politice.

Acela se întemeia în esență pe punctele de program ale lui Augustin Kapp din 1869. Principiile aceleia se pot cuprinde în următoarele: Nici o slăbire a legilor transacționale dela 1867, recunoascerea, din parte-ne a tot ce e de lipsă

pentru condițiunea de existență a unui stat de drept, pretinderea susținerii legilor religioase ardelenesi, reformă de dare și de justiție potrivită cu timpul, recunoascerea unei revisuiri a legii de naționalități dela 1868 „după-ce prin aplicarea aceleia s'a trecut preste măsura adevărată în ceea-ce privește folosința limbei maghiare ca limbă a statului“; susținerea unității municipale săsesci, a universității (Numirea comitetului s'a acordat ministerului), a dreptului ei statutar și reprezentativ, lege municipală pe baza §-ului 10 al articolului de lege 43 din 1866. Punctul I, 10 sună afară de aceea:

„Precum în general misiunea deputaților dietali săsesci este, de a interveni în dietă pentru raporturile și trebuințele speciale ale fundului regiu, de a răspîndi și a întări tot mai mult convingerea, că dorințele și pretențiunile speciale ale Sașilor nicăiri nu se rapoartă la privilegiile antice și sînt cu atât mai puțin îndreptate spre slăbirea unității statului, ba ce e mai mlut, sînt cu aceasta pe deplin compatibile și n'au alt scop decât singur numai o considerare a unor astfel de raporturi și trebuințe ce există, a căror desconsiderare trebuie să fie mijlocit în desavantagiul statului însuși, — întocmai așa va fi în special ponderoasa misiune a deputaților nostri, de a conlucra din toate puterile în sensul acestui program pentru executarea legală a reformei municipale și comunale săsesci“.

Așa s'a fost aflat în sfîrșit formula lămurită a unirii. Aceasta se arată mai nainte la alegerile dietale. Toți Sașii, care au fost aleși de reprezentanți, au subscris acest program.

Prin aceasta li s'a fost arătat lămurit ce aveau a face. În principiile programului din Mediaș, care nu se raportau numai la afacerile săsesci, zăcea totodată și aceea, că noi nu numai atunci am așteptat participarea deputaților nostri la desbaterile dietale, când se tracta de afaceri săsesci, ci și la cestiuni de interes general. Cu cât participau ei mai mult la cestiunile vitale ale statului, cu atât mai bine pentru noi!

Atitudinea opiniei publice maghiare față cu acea zi din Mediaș arată mai lămurit, că de de lipsă a fost ea. Goana nedeamnă, calumnierea poporului nostru drept popor dușman statului — era un spectacol, ce și în ziua de aci ar fi produs numai indignațiune.

Se dovedi apoi din nou, că noi Sașii când ca Germani, când ca protestanți, când ca burghezi aveam numai puțini prietini și binevoitori între celelalte națiuni. La aceste se mai adăuse necunoștința aproape a tuturor acelor, care ar fi putut să rostească câte un cuvînt înfrîntor cu privire la raporturile ardelenesi și în special săsesci. E fără îndoială, că mai ales Maghiarii transilvăneni, întru cât erau normativi în cercurile guvernamentale, au fost duși în rătăcire prin părerea lor despre Sași și unde numai puteau făceau totul, spre a ne cauza durere cu și fără de lege.

Dieta din 1872—75 află vechile partide parlamentare. Prin programul din Mediaș, Sașii erau avisați a nu se alătura nici la unul dintre partidele, care combăteau dualismul, și așa remase numai partidul Deák-ist. Tot în urma programului din Mediaș însă, legătura cu acesta nu putea să fie de așa, ca să se supună orbiș dis-

ciplinei de partid, căci puteau fi împedecați întru reprezentarea angagiamentelor luate. Pe cât de unanim se și hotărîră deci deputații a întra în partidul Deák-ist, tot atât de unanimă a fost și rezoluțiunea, de a-și păstra dreptul, de a procede conform principiilor programului din Mediaș. Sub această condițiune, pe care însuși Deák o aprobă la 12 Septemvrie 1872, au întrat apoi deputații săsesci în partidul Deák-ist.

Acesta a fost de sigur un semn, că voiam să ne facem acasă pe terenul ce s'a dat, că voiam să creăm pe teren legal numai acele garanții, care după drept nu ni se pot denega.

Cel puțin noi așa gîndiam, — dar' lucrul deveni altmintrelea!

Comisariatul reg. s'a fost desființat la 1872, dar' „mîna liberă“ apăsă încă asupra fundului regiu. Prin desorganizarea întregii administrațiuni avea să se înmoaie poporul săsesc; nelegala silnicie a limbei apucase deasupra, cestiunea Tălmăciu-Bran nu s'a fost rezolvat, și — ceea-ce era mai rău — eșiră la iveală „planurile de arondare“, adică planuri, de a împărți țeara în nouă districte administrative, și așa, se înțelege, și fundul regiu, prin ceea-ce cu o lovitură s'a fost rezolvat în contra legii (§ 10, 43: 1868) cestiunea unității municipale săsesci.

Convenția comercială cu România.

Eată acum cum se exprimă și „Unirea“ din București asupra negocierilor:

Delegații austro-ungari au căutat, și la intrunirea de acum, ca și la cele din anul trecut, a înfățișa România ca făcînd parte din zona în care epizootiile sînt permanente și porniți din acest fals punct de vedere, au pretins a se stipula în viitoarea convențiune măsuri, care de fapt, ar nimici cu totul comerțul de vite din România și deci cultura vitelor.

Cu alte cuvinte, au căutat să capete formal dreptul de a face și pe viitor, ceea-ce dela 1881 încoace au făcut arbitrar, spre a opri vitele din România să pîtrundă în Austro-Ungaria.

Cestiunea e de un interes capital pentru România, de un interes mai mare decât cerealele; căci cerealele române se pot primi, fără neajunsuri în Ungaria, de vreme-ce numai primindu-se, se pot exporta cerealele ungare, care sînt mai scumpe; pe când din contră, importarea de vite din România ar face o serioasă concurență produselor similare, pentru-că pe de o parte sînt mai ieftine, ear' pe de alta carnea lor e mai bună, de vreme-ce în general vitele din România nu se îngrășă cu borhot.

Se înțelege, că discuțiunile între delegați trebuie să fi fost foarte interesante.

Delegații imperului vecin, pornind dela idea ce mai sus arătăm, au pretins:

1. ca ori-ce transport de vite din România să fie supus la fruntărie inspecțiunii veterinarilor austro-ungari, cari să-l poată refusa, chiar dacă certificatele veterinarilor români ar constata perfectă sănătate a vitelor;

2. ca transportul să nu se facă decât pe căile ferate, și

3. ca vitele să nu fie duse decât la abatorile ce li se vor destina.

Ori-cine vede, că aceste pretențiuni înseamnă a pune dela început și în principiu, în

intime nu produceau nici un efect în publicul cetitor german, care aștepta astfel de coarde, astfel de spirit, care să aibă aptitudinea de a întrupa în poezie ideile epocii.

Și aceste coarde, acest poet era reprezentat prin Lenau.

Poesiile acestui nenorocit au fost salutate ca nisce dulci cântece de ciocărlie, care în contra frigului și a iernei brusce vestesce tîneră primăvară.

Anastasiu Grün, ce e drept, a scris mai înainte ca Lenau despre glorie și libertate, dar' cu totul altfel stă lucrul cu Lenau; căci acesta fu copilul iubit al libertății, născut pentru aceea, ca să se arunce, acum în chipul unui nor binefăcător, acum ca o furtună grozavă, odată spre a desfăta și altădată spre a îngrozii inimile.

De o parte e de prisos deci să mai amintim aici, că căderea Poloniei a fost ca o rădă binefăcătoare pentru poet, de altă parte ne-am înșela, dacă am atribui singur numai acestui eveniment, că Lenau în poezia sa pîtrunde, împătinesce și răpescce. Multe împregiurări ale vieții au fost pentru el o școală, din care au isvorit idei, fantasii și simțăminte atât de mărețe și totodată atât de adînci.

Lenau s'a identificat cu natura, și atât de bine a știut țese internul sau esența caracterului ori dispoziției sale sufletesci cu externul naturii, încît din împregiurarea astor două trăsături principale, poezia lui este cu totul originală și cu totul o proprietate individuală.

Un factor principal și propriu tristei sale melancolii a fost acea întunecime posomorită, care

de multe-ori se poate surprinde pe ruina speranțelor sale sdrobite, într'o formă de exclamare dureroasă!

Lui îi lipsesese cu totul pacea internă, și în lumea lipsită de lumina inimii și a sufletului se face, că poesiile sale sînt lipsite de acel ecou frivoli, care se află la Heine, ale cărui risuri demonice pregătiau chiar și din dureri glume.

Lenau abdice chiar și de cele din urmă speranțe; pe el deci îl putem înregistra între poeții caprițioși, care, cîntînd durerea lumii, o considerau de proprietatea și favorita lor.

Astfel se adresează într'un loc către durere:

O! vin' cu neagră față, vină, —
Căci 'ți-am deschis ear' peptul meu,
Simțirea-ți nici că-mi e străină
De când la ușă-mi bați mereu.

Isvorul nefericirilor lui Lenau nu este a se căuta singur numai în împregiurările vieții sale. El amintesce, ce e drept, moartea unui sincer amic al seu, precum și infidelitatea iubitei sale și pre lungă toate că liricii moderni sînt inclinați spre aceste, totuși trebuie să le atribui nefericirile și durerile altor cauze mai grave.

Lira sa cînta cu deosebire imperfecțiunile omenesci în sunete lugubre, dar' pîtrundătoare. Lui pururea îi stăteau înainte nouă și nouă pedeci, și când a trecut preste una, în locul ei îi răsăria alta, așa încît în ast-mod viața lui a fost răsută din lanțul necurmat al suferințelor. Durerile acestei lupte nereușite și vecinica lui neliniște, care ca și un fir roșu se trage prin toate poesiile sale, l-au persecutat în continu dintr'un

oraș al Germaniei într'altul, ca și pe Petrarca amorul Laurei.

În toamna anului 1821 a mers în Stuttgart, ca să-și capete un editor pentru lucrările sale. Abia după 2 luni a mers în Heidelberg, dar' pacea căutată nicăiri nu și-a aflat-o, precînd trista sa melancolie lua dimensiuni îngrijitoare, așa încît în Tubingia mai tîrziu abia și-a putut revede poesiile.

Cînd era în Heidelberg, și-a adus aminte de vechiul seu plan, adică să cerceteze America. S'a și determinat în scurt, și întru adevăr, în Iulie 1832 s'a și urcat pe o naie spre a schimba bolnăvita Europă cu pămîntul libertății. Dar' „pămîntul promis“, care se părea înaintea lui în colori aurii, nu l'a putut afla astfel, nici ca poet nici ca om particular. Poesiile sale, care se născuă sub impresiunea regiunii sale natale înfrumusețată cu atâtea daruri, cu toate că era așa de triste, l-au înălțat mai mult ca cele din leagănul Americii, unde a dispărut vocea lui față cu murmurul undelor Niagarei. În cântecele sale de aici, care poartă timbrul bolnăvirii și temerii, se simte enervarea puterii omenesci și îndoiala poetului chiar și despre nemurirea sufletului.

Speranțele lui se păreau că-i dispar cu o dublă iuțime și mortalitate. Și-a eternizat însă poetul suvenirile și călătoriile sale în câteva poezii: „Trei Indieni“, „Mersul Indianilor“ și în „Faust“, al cărui suget sînt aparențele și nălcirile mării.

Reîntorcîndu-se în Europa, a petrecut acum în Viena, acum în Stuttgart.

O edițiune a poeziilor sale s'a făcut la 1850 prin neobosita stăruință a lui A. Grün. Pe timpul, cînd scria la „Faust“, a voit să se căsătorească, dar' limbile clevețitoare au pus stavilă între el și logodnica sa, care l-a părăsit.

Fapta aceasta a influențat în mod grav asupra vieții ulterioare a poetului, căci începînd a se vesteți ca o floare, a cărei rădăcină este atîcată de vermi periculoși, precum era inima lui Lenau atîcată și încungiurată de dureri mistuitoare, așa încît cu pași repezi se apropia de nimicire. La 1844 a început să se pronunțe în el aplicarea tot mai mult spre alienare, ear' suferințele lui sdrobitoare a-i nasce idea sinuciderii.

Memoria lui tenace și fantasia lui flagrantă începură pe rînd a se întuneca, și nu preste mult a trebuit să fie dus într'o casă de alienați, unde i-a și fost cea din urmă scăpare, în Döbling. Întreagă Germania a fost adînc lovită de această veste, ajutor însă nu se mai putea da nenorocitului poet, fiindcă boala lua grave dimensiuni.

Dispoziția lui spirituală ni-o pot arăta mai bine următoarele versuri:

Cînd linul somn întinde aripa lui divină
Pe buzele-mi de ceară ce n'au taină șopotesc,
Și n'au valurile mării isbit fără de vină,
Ca gondolerul timid de țermuri m'are isbec,
Eu strig: de ce sînt singur! Și-aceste negre valuri
În naivul lor caprițiu la oameni m'or mîna,
La oameni, cari pururea de colțuroase maluri
M'or arunca croindu-mi o soartă mult mai grea.

bănueală constatările veterinarilor români, însemnează a lăsa pe exportator la buna grație a unor funcționari străini, care pot să fie tot așa de puțin riguroși cum au fost în cazul lui Dinu Mocanu, acum câțiva ani; și, în sfârșit, a lua transporturile de vite din România folosul de a avea concurență între cumpărători.

În asemenea condițiuni, se înțelege de sine, că tratările nu puteau fi lungi; delegații români nu puteau primi aceste condițiuni; căci primirea lor ar fi echivalat cu jertfirea unuia din cele mai însemnate interese economice ale țării.

Și informațiunile noastre ne spun, că n'au primit aceste condițiuni.

Totuși, spre a da o nouă dovadă de bunăvoință României pentru încheierea unei convențiuni cu Austro-Ungaria, delegații români au prezentat și dinșii un proiect.

Din Năsăud.

(Urmare și fine.)

(Preoțimea ținutului Năsăud.) Preoții din acest ținut au jucat oarecând un rol cultural-politic. Erau preoți cam curați în felul lor de gândire. Era vicarul gr.-cat. din Năsăud, dl Grigoriu Moisil, un om la a căruia vedere și astăzi și se ridică tot simțul de venerație în conștiința, că a luptat câteva decenii după cea mai bună a sa conștiință, un om care în calitate de președinte al fondurilor grănițerești din Năsăud nu întreba și nu întreabă nici odată: dacă e oportunitate, ceea ce se face, ci totdeauna întreba și întreabă: dacă e românească treaba ce se isprăvesce și în cele mai multe afaceri se prezenta scrisoarea: Reverendissime D. Sale spre atâtă subscriere. Cu câtă amărăciune trebuie să privească acest bătrân preot la tinerii, care astăzi caută în dreapta și în stânga încungiu-rându-i casa, unde au avut loc primele porniri românești în timp de vreo 30 ani ai conducerii sale. Dar sunt și astăzi profesori, juristi, dascăli, preoți și tot poporul, care se știu entuziasma de ultima figură românească a unei vieți naționale de vrednicie. Singura persoană bisericească ce o mai întâlnim în acest ținut ca un preot cu multă trecere e Părintele Vrăsmășu din Bărgău, care alături de vicarul Năsăudului își amintesc timpurile de vrednicie românească și ca nise persoane, pentru care se știu entuziasma și tinerii de azi. Alăturarea cu aceste două fețe bisericești și românești întâlnim în ținutul Năsăudului câțiva preoți tineri de talent și viitor ca Părintele Zohorca din Sângeorgiu, Părintele Domide din Rodna-veche, Părintele Macaveiu din Năsăud, protopresbiterul Monda din Bărgău, și nu ne rămâne decât să cerem dela vicarul gr.-cat. al Năsăudului și dela protopopul Monda din Bărgău, ca să nu negleagă sinoadele tractuale, pentru-ca să constatăm și alte multe talente, de care ne-am bucura auzindu-le de nume. Deocamdată sîntem nevoiți să constatăm că:

a) Conferențele preoțesci lipsesc aproape ca uitate;

b) Conferențele mixte preoțesci și învățătoresci lipsesc și astfel aflăm irregularități în afacerile bisericești-scolare cum am avut trista ocaziune să vedem din lupta separată a vrednicilor preoți din comuna Ilva-mare; să vedem scoale comunale ca în câteva alte comune din acest ținut; să fim siliți a constata, că unica librărie din acest ținut, înființată cu scopuri culturale, ear' nu materialicesci, nu e ceea-ce trebuia să fie — un centru de propagare a scrierilor românești, deoarece din răutate se zădărnicesc crescerea ei;

c) Clerul din ținut nu se concentrează la prima autoritate confesională;

d) Învățătorii nu țin să se adune prelungă cele dintâi capacități pedagogice, de care avem

Și tot cam astfel continuă Lenau, desfășurând o duioșie și o jale adâncă în inima cetitorului . . . și cu deosebire prin următoarele versuri:

Și ce ajunge viața? — în loc de bucurie
Vezi rana-ți vindecată cum sângerează mereu!

În vecinicia nopții e numai veselie
Și-acolo pot de-acuma să aflui pace eu!

Apoi nenorocit poet mai mult nici că și-a adus aminte de sine decât numai atunci, când șeful spitalului îi grăi:

„Scii d-ta, că ești Niemsch cel bătrân?!”
La ceea-ce el răspunde:

„Ah! Niemsch acum, a devenit mic.”

După aceasta încă a mai suferit câtva, până când abia la 22 August 1850 marele și blândul său suflet își luă adio dela rămășițele sale pămîntesci.

El fu înmormântat după dorința sa în cimiterul Weidling, aproape de Viena. Cosciugul său fu urmat abia de 100 persoane și acestia săteni.

Laube, pe care totdeauna îl privia de inimicul său, a vorbit la mormântul său cu lacrimile în ochi foarte frumos.

Pe groapa lui stă o statuă sdrobotă ca semn al sdrobotitei sale inimi.

Octombrie, 1886.

Traian H. Pop.

câteva pe la scolile normale din acest ținut și mai ales în Năsăud.

Astfel Episcopii și șefii tractuali nu mai au trecerea, pe care sînt în drept să o ceară și lucră fiecare de capul lui. Lucră partea cea mai mare cinstită, dar' unul fiecare, ear' nu toți împreună.

(Gimnasiul din Năsăud.) Gimnasiul românesc gr.-cat. din Năsăud e unul dintre cele mai bune gimnasil din țeară, un gimnasiu, unde întâlnesci dascălii cei mai de valoare în toate științele. Dacă împregiurările ar fi mai favorabile pentru noi Români, sînt sigur, că am avea multe cărți scolastice de valoare, devreme-ce profesorii de aci aproape toți au cărți lucrute cu multă cunoștință, dar' ca toți dascălii și ei sînt nevoiți să lase numai manuscrise, pentru-ca să nu iee cu spesele tiparului pânea din gura băieților proprii. Pe terenul istoriei întâlnim două puteri didactice: profesorul Maxim Popu și Dr. Ioan Mălaiu; sînt apoi pentru limbile clasice profesorii Dr. Moisil, Seridon, Ioan Tanco, profesorul Dr. Alessi ca naturalist; pentru științele matematice și fizice Dr. Tanco și prof. Moțoc; ca teologi aflăm pe dnii Pavelia și ca teolog de legea gr.-or. și bun profesor în filosofie pe dl Grigorie Pletos, apoi o școală bună de desen și puțină gimnastică. Pentru limba maghiară, în sfârșit, aflăm pe vechiul profesor și autor Octaviu Baritiu, și nu ne rămâne decât să-l aflăm pe dl Ciocanu ca pe eminent profesor de limba și literatura română și sperăm, că aici la aceste scoli medii își va pune fundamentul în direcția nouă și că sînt calumnia-torii aceia, care dic, că dl Ciocanu urmărește scopul de a ocupa o catedră la una dintre universitățile ungurești: cel puțin acum nu, nu sub condițiunile de acum. Aceasta e dator dl Ciocanu să o respingă chiar dacă-i s'ar oferi aceasta. Îl vom felicita oarecând cu plăcere ca pe un vrednic profesor și la universitate, dar' acum nu credem ca să ocupe o catedră prin demoralizație și ca scandal public, după-ce câțiva ani, poate și mai puțin timp, e dat dlui Moldovan Gergely să se batjocurească cu limba română.

În ședința ultimă ca adunare de constituire a institutului „Aurora” am avut să constatăm aceeași demoralizație socială, cu care cei mai mulți oameni sînt obișnuiți aci. Unii oameni; altcum cu vederi moderne, au hotărât să schimbe persoana directorului acestei bănci, alegând un om potrivit pe baza cunoștințelor juridice, care se cer dela un director, unde nu e aplicat și un jurist. Singurul om, care și-a jertfit viitorul deschiindu-și cancelaria advocației și dl Dr. Lario nesi, care pentru această jertfă merită multă stimă. A fost ales și foarte nimerită alegere s'a făcut și tot atât de meritată recompensă pentru un om, singurul om eșit din gimnasiul Năsăudului, care a jertfit talent și viitor stabilindu-se în Năsăud. Rămâne însă întreabarea, dacă aceeași nimerită alegere și recunoștință nu se putea face încungiu-rând susceptibilitatea primului director al „Aurorei”, a dlui căpitan Nicolau Anton ca unul, care a servit la înființare și până acum și dacă oamenii competenți nu erau datori bunei cuvințe să țină seamă de un trecut de câțiva ani jertfit mai mult fără profit decât cu profit dela înființare și până la constituirea din acest an. Eu unul înțeleg motivele, de care au fost conduși inițiatorii schimbării, dar' mai rămâne ca întrebare nerăspunsă și cestiunea onorabilității, de care oamenii noștri, mai ales noi Români și astăzi în special cei de aci avem să ținem seamă. Sînt sigur, că bătrânul căpitan, care a fost la înființarea casinei române, la înființarea „Aurorei”, care a luat parte la o negustorie de cărți, în care frate-sau ca și mai nainte vicarul Năsăudului au pierdut un frumos capital dând cărți „pe așteptare”, „scolarilor miseri”, — că acest „vechiu om” al Năsăudului avea drept și la întreabarea „bunei cuvințe”? Rămâne însă o cestiune deschisă această întrebare, pe care mulți, foarte mulți dintre oamenii de aci, sperez, vor rezolva-o în altă parte, căci nu așa fac Români. Nu se face treaba punând pe dl Miha-lășu să competeze când n'are lipsă, nu e onorific a intra în contra fostului president al „Reuniunii Mariane”, e mai nepotrivit a submina o librărie ca „Concordia”, e necuviincios a trece cu vederea pe un vechiu cap bisericesc ca vicarul Moisil și a-l ofensa prin dispute publice pe stradă, e nepotrivit a călca preste toți oamenii vechi ai acestui ținut, pentru-că azi trebuie să dăm tinerimii exemplu, ca să nu ne treacă cu vederea în viitor pe noi cei-ce acuși vom dice, că încă sîntem bătrâni.

Astfel rămâne o întrebare deocamdată nedeslegată, cum se va repara și neînsemnata intrigă în cestiunea „Aurorei” și sînt mulți, aproape toți oamenii, care țin la disciplină și morală, ca să se răspundă la următoarele întrebări în materie de bunăcuvință:

a) dacă vor reveni oamenii a dovedi stima venită președintelui fondurilor Vicarului Moisil?

b) dacă „Concordia”, librăria de multă importanță, nu va mai fi încălcată de volnicia autorităților în urma unor perfide denunțări, despre care dacă nu ne va săi spune dl profes. Dr. Alessi, vrednicul ei conducător, vor săi denunțianți?

c) dacă dl Ciocanu va binevoi a nu alerga și antișambra prea mult pe la dl kir. bizios Bányfi Dezső, ci va lăsa ca tinerii să se însușească de ideile, ca profesorii gimnasilui gr.-cat. să fie profesori confesionali, ca secretarul să fie secretar, cassarul cassar, economul să-și vadă de ale sale treburi, dascălii dela scelle normale să-și poată continua eminența lor muncă, ca la viitoarea alegere pentru dietă dl Ciocanu să nu rămână un membru perfid al corpului național, ca — în sfârșit — dl Ciocanu să revină la cariera profesorală, unde se pricepe și poate să lucre cu onoare?

d) dacă învățătorii din reuniunea acestui ținut se vor aduna pe lângă prima autoritate învățătorescă dând o dovadă de recunoștință și pentru conducătorul de până acum al reuniunii?

e) dacă Vicarul gr.-cat. și protopopul gr.-or. vor convoca conferențe preoțesci și mixte preoțesci-învățătoresci sau ca oameni luminați: conferențe românești preoțesci și învățătoresci fără deosebire de confesiune?

f) dacă în ședința de constituire a „Aurorei” rămâne se să de eexplicație privitor la această constituire?

g) dacă, — lucru de prima importanță, — oamenii fondurilor grănițerești din loc vor mai întârzi a da semne de meritată recunoștință dlui advocat Manu și Lica prin meritata adresă de recunoștință, cu care i-au prevenit locuitorii din celelalte comune ale ținutului fost district al Năsăudului? Dacă se va lăsa aceasta cel puțin nedemoralizașilor preoți, învățători și țărani?

Un oaspe.

Corespondență particulară

a „Tribunei”.

Din comitatul Hunedoarei, în Aprilie 1887.

În săptămîna trecută am făcut o călătorie prin partea nordică a comitatului Hunedoarei, — nu ca aspirant de deputat, Doamne ferească, ci de aceia, precum am auzit, în acea parte sînt destui, ci în unele afaceri private de ale mele. Trecînd Murășul pe la Șoimuș m'am abătut și pe la băile din Boholt, care sînt în o depărtare cam de ¼ oare dela gara căii ferate din Deva. — M'a cuprins mirarea, când am observat marile schimbări ce s'au făcut aci, și respective ce sînt încă în curs de a se face; și anume:

Până când în anii trecuți oaspeții, care cercetau aceste băi, — a căror apă minerală conține fer în abundență, și are mare influență la vindecarea morburilor, și a cărei temperatură variază — după influența aerului exterior — între 9 și 12 grade — până când oaspeții, dic, erau siliți a se încuarta prin casele private din Boholt, și ce era mai rău, a se provede cu toate cele de lipsă pentru nutrețiment de acasă, ba chiar și cu vasele de fert etc., — în sesonul din ast-timp le stă la dispozițiune o culină bine echipată și provedută cu toate necesarele și cel puțin până la vreo 14—18 chilii de tot mobilate.

Asemenea e în curs de edificare a 2 băi (scăldi) mari, cu oglinzi, una pentru dame și alta pentru domni, giur împregiu cu cabinete, și afară de aceste alte două basene mai mici, pentru oaspeți sau familii singurate.

Fântâna, până la mijlocul lunii curente, încă va fi provedută cu aparate noue, din care se conduce apa preste basene, și din o înălțime de 2 metri va forma o cădere (cascadă). Apăsarea naturală a apei va fi după calculul profesorului Eberling de 400 chilogramme.

În fine despre aceste băi mai amintesc numai pe scurt, că aci va îngrijii jurisdicțiunea competentă, de modestitatea taxelor referitoare la chiria de chilii, la vipt, precum și la alte spese ordinare; și că pe anul curent a preluat manipularea băilor vânduva lui Dimitrie Iancovici, care a fost și până acum arîndășita mai multor băi mari, și precum sînt informat, întotdeauna și pretutindenea a mulțumit pe deplin cu culina sa renumită.

Mulțumit de toate câte am văzut și auzit, mi-am luat calea către Zarand, și cu frica în oase, — ca să nu mă înglod cu trăsura și cu cai cu tot în tina drumului de țeară de pe Caian, ajunsei în Brad și apoi în Baia-de-Criș, unde spre cea mai mare a mea mirare auzii, că în cercul electoral Baia-de-Criș s'au insinuat deja până acum 4 candidați de deputați dietali; și adevă: 1) Torma Károly, fost comite-suprem; 2) Pap Miklós pe la direcțiunea financiară în Sibiu; 3) Olyán Vazul din Lugoj, și precum se afirmă și Hollák Imre, advocat în Deva. Firesce, că alegătorii aceluia cerc nu cunosc pe nici unul din acești candidați, de cum în persoană, dar' nici de numele lor n'au auzit până acum.

Felicitînd pe Zarandeni de atîta grație, mă întorsei către casă făcînd la calculi, că dacă fiecare candidat din acești patru, ar spesa numai câte 20.000 fl., ca să reese de deputat, ear' al 5-lea care va fi ales, să nu spezeze chiar nimic, totuși alegătorii acestui cerc fericiți, vor pute să împartă 80 mii floreni, și adevă că fiecare cap cu bun cu rău câte 3 fl. 87 cr. v. a.

Călătorul.

Cronica.

Numiri. Maiestatea Sa a numit de subjuđi: la judecătoria cercuală din Șimleu-Selagiului: pe Emeric Kulin jun., fost notar la tribunalul din Zélan; la judecătoria cercuală din Madoș: pe Emeric Csemegi, fost notar la tribunalul din Timișoara; la judecătoria cercuală din Dice-Sân-Mărtin: pe Ioan Czirca, fost vice-notar la judecătoria cercuală din Sighișoara; la judecătoria cercuală din Beiuș: pe Dr. Coloman Pajor, fost vice-notar la tribunalul din Oradea-mare; la judecătoria cercuală din Chichinda-mare: pe Guido Vojnics, fost vice-notar la tribunalul din Timișoara. — Ministerul reg. ung. de justiție a numit de notari: la tribunalul reg. din Panciova: pe Dr. Bela Kállay, fost vice-notar la același tribunal, și pe Antonie Hubai, fost vice-notar la judecătoria cercuală din Topolea; ear' de vice-notar: la tribunalul reg. din Oradea-mare: pe Dr. Iuliu Fekete, fost practicant de drepturi la judecătoria cercuală de acolo; mai departe de adjunct-conducător de cărțile funduare: la judecătoria cercuală din Hususău: pe Emeric Deák, fost scriitor la judecătoria cercuală din Aita-mare.

Sciri militare. „Armeeverordnungsblatt” din 9 Aprilie anunță, că M. L. Rudolf Hempfling, comandant al divisei de infanterie 24, a fost concediat pe un an primind competențele de așteptare; generalul Carol Reimann, până acum comandant al brigadei de infanterie 3, a fost numit comandant al divisei de infanterie 24. — Colonelul Arthur Bolfras de Ahnenburg, șeful statului-major al corpului de armată 14, a fost numit comandant al brigadei de infanterie 3, ambii lăsându-se deocamdată în rangul de până acum. — M. L. Conte Eduard Paar, comandant al brigadei de cavalerie 4, a fost numit adjutant general al Maiestății Sale Monarchului, conferindu-i-se cu privilegiu acesta rangul de colonel; colonelul Rudolf Musil, comandant al regimentului de artilerie 12 (Sibiu), a fost pensionat conferindu-i-se cu privilegiu acesta rangul de colonel; colonelul Rudolf Musil, comandant al regimentului de artilerie 7 (Timișoara), a fost numit comandant al regimentului de infanterie 12, ear' de comandant al regimentului de artilerie 7, a fost numit comandantul de până acum al divisei de baterie 13, sub-colonelul Iacob Peter.

Transferări. Ioan Köller, sub-jude la judecătoria cercuală din Boroșineu, s'a transferat în aceeași calitate la judecătoria cercuală din Arad; — mai departe au fost transferați: Iosif Hlavathy, procuror reg. din Sighetul-Marmăției, la procuratura reg. din Sátoralja-Ujhely; Dr. Otto Kudar, notar la tribunalul reg. din Bichiș-Giula, la tribunalul reg. din Kecske-mét în aceeași calitate; — Moise Horváth, adjunct-conducător de cărțile funduare dela judecătoria cercuală din Hususău, la judecătoria cercuală din Mediaș în aceeași calitate; George Gracza, adjunct-conducător de cărțile funduare dela judecătoria cercuală din Șomcuta-mare, la judecătoria cercuală din Halmi, în aceeași calitate.

Alegere pentru conferența electorală din Sibiu. Ni se scrie din Brad ddo 8 Aprilie n.: Alegătorii români din cercul electoral Baia-de-Criș s'au întrunit la 7 Aprilie în Brad. Au luat parte preste 200 alegători. S'au ales delegați la Sibiu: Vasiliu Damian, protopresbiter și Petru Truția, advocat; suplenți: Simeon Băcillă, paroh și Alexandru Moldovan.

Instrucțiunea limbei latine în scoalele reale din Ungaria. Ministerul de instrucțiune și culte a regulat deja instrucțiunea limbei latine în scoalele reale pe calea ordonanțelor. Instrucțiunea limbei latine se va începe în clasa a V-a reală și va cuprinde un curs de patru ani cu 4 oare la săptămîna în cursul anului, și trei oare la săptămîna în celelalte trei cursuri. La cursul acesta vor pute lua parte numai acei scolari, care și-au împlinit regulat datorița în cei 4 ani scolari de până acum, și a căror diligență dă garanții, că ei vor pute să asculte cu succes cursul de limba latină. Dacă rămâne însă un scolar înapoi cu studiile sale reale, atunci el poate fi exclus dela participarea la cursul limbei latine prin conferența profesorală. La sfîrșitul fiesc-cărui an este de a se ține un examen public din limba latină. — Prin introducerea cursului de limba latină se intenționează de a da scolarilor reali puțința, a pute să-și aleagă de carieră și studiile juridice ori medicina.

Decorațiune ministrului Brătianu. Dl Busch, ministrul plenipotențiar al Germaniei, a remis dlui I. C. Brătianu, marele Cordon al ordinului „Vulturul roșu” ce i-a fost conferit de Împăratul german.

Concentrare de dorobanți. La 12 Aprilie v. toate regimentele de dorobanți din România vor fi concentrate pentru instrucție preliminară a recruiților. Concentrarea va ține 50 zile.

Generalul flotei României. Camera României primind crearea funcțiunii de general de flotă, dl colonel Dumitrescu Maican din flotă, va fi înaintat pe ziua de 1 Aprilie la gradul de general de flotă.

Dimitrie Gusti, vice-președintele senatului României și primar al Iașilor, a încetat din viață.

S'au expulsat de pe teritoriul României mai mulți Bulgari compromiși în aten-tatul comis în contra dlui Manto offi. Toți acești Bulgari trăiau cu pașapoarte ruse. Între aceștia unul, anume Constantin Casilnicoff, declarându-se de a fi corespondentul politic al diariului „Moskovskie Wiedomosti”, a primit permisiunea să rămână în țeară.

Din public.)*

Convocare.

Subscriși prin aceasta conform apelului comitetului central din Sibiu emis în cauza alegerilor dietale, convoacă la Alba-Iulia pe toți alegătorii români din comitatul Albei-inferioare pe a treia zi de s. Pasci, adevă pe 19 Aprilie 1887 c. n. la 2 oare d. a. la o conferență, cu care ocaziune se vor alege și deputați pentru conferența generală a tuturor alegătorilor români de pe teritoriul Ungariei și al Transilvaniei ținînd în Sibiu.

Alba-Iulia, în 10 Aprilie 1887.

Alexandru Tordășiu.

Rubin Pătița.

Simeon Micu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesc răspunderea.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula**.